

VALTION ERITYISAVUSTUS LUKIOKOULUTUKSEN JÄRJESTÄJILLE KORONAEPIDEMIAN
VAIKUTUSTEN TASOITTAMISEKSI VUOSILLE 2021–2023

98/2.21.213/2021

Hyvinvointilautakunta 25.08.2021 § 104

toimialajohtaja Juha Valta (puhelin 044 4970 400):

Opetushallitus asettaa haettavaksi valtion erityisavustusta koronaviruksen (COVID-19) aiheuttamien poikkeusolojen vaikutusten tasoittamiseksi lukiokoulutuksessa. Myönnettävä erityisavustus on yhteensä enintään 15 miljoonaa euroa. Valtionavustusta myönnetään enintään 95 % kokonaismenoista, joten koulutuksen järjestäjän omarahoitussosuus on vähintään 5 %. Avustukset myönnetään sillä ehdolla, että eduskunta myöntää tarkoitukseen lisämäärärahat.

Valtionavustuksella tuetaan lukiokoulutuksen järjestäjiä pitkittyneen koronavirus-tilanteen johdosta tarvittaviin tukitoimiin opiskelijoiden osaamisvajeiden paikkaamiseksi ja hyvinvoinnin vahvistamiseksi. Valtionavustus on tarkoitettu opetukseen, ohjaukseen, hyvinvointiin ja tukitoimiin liittyvien lisäresurssitarpeiden rahoittamiseen. Tavoitteena on parantaa lukio-opiskelijoiden edellytyksiä jatkaa opintojaan lukion opetussuunnitelman perusteiden mukaisessa opetuksessa sekä tukea heitä ylioppilastutkintoon valmistautumisessa ja jatko-opintoihin siirtymisessä.

Lukioissa opetusta ja ohjausta on järjestetty kevästä 2020 alkaen poikkeusjärjestelyin etä- ja lähiopetuksena sekä itsenäisenä opiskeluna. Opetusjärjestelyt ovat koronapandemian aikana vaihdelleet alueellisesti, ja näin ollen paikallisissa vaikutuksissa on suuria eroja niin lukio- kuin opiskelijakohtaisesti. Lukiokoulutuksessa on ollut varsin hyvät mahdollisuudet järjestää opetusta ja ohjausta vaihtelevoin tavoin johtuen opettajien ja opiskelijoiden hyvästä digiosaamisesta, kattavasta laitekannasta ja saatavilla olevasta digitaalisesta oppimateriaalista. Tästä huolimatta lähiopetuksen ja -ohjauksen vähentyminen on voinut aiheuttaa haasteita opiskelijoiden osaamisen tavanomaiselle kehittymiselle poikkeusolojen aikana, ja osa opiskelijoista on voinut saavuttaa oppimistavoitteet vain osittain. Pitkään jatkuneet poikkeukselliset opetusjärjestelyt ovat siten lisänneet opiskelijoiden tarvetta kerrata opintoja.

Erityisesti lisää tukea tarvitsevat ne opiskelijat, joilla on ollut oppimisvaikeuksia tai elämänhallinnan, hyvinvoinnin ja jaksamisen haasteita. Poikkeustilanteen aikana heidän saamansa ohjaus ja oppimisen tuki on voinut olla vähäisempää tai muuten tavanomaisesta poikkeavaa. Monet opiskelijat tarvitsevat myös aiempaa enemmän tukea opintojensa suunnitteluun ja ohjaukseen. Lisäksi yhteistyössä opiskeluhuollon ja opiskelijaterveydenhuollon kanssa toteutettavan ohjauksen ja tuen tarve on oletettavasti kasvanut.

Oppimisen tukeminen ja oppimisvajeen paikkaaminen. Avustusta kohdennetaan opintojen kertaamiseen ja tukitoimenpiteisiin erityisesti niille opiskelijoille, joilla arvioidaan koronaviruksen aiheuttamien poikkeusolojen vaikutusten vuoksi olevan puutteita opetussuunnitelman perusteiden mukaisten osaamistavoitteiden osalta. Tukimuotoina voivat olla mm. kertaus- tai tukiopetus, pienryhmäopetus, erityisopettajan tuki, opetuksen eriyttäminen ja muut pedagogiset ratkaisut sekä opinto-ohjaus ja ryhmänohjaus. Opetusta ja tukea voidaan kohdentaa esimerkiksi oppiaine- tai kurssi-/opintojaksokohtaisesti paikallisesti todettujen tarpeiden perusteella.

Hyvinvoinnin tukeminen ja hyvinvointivajeen vähentäminen. Avustusta voidaan lisäresurssina kohdentaa opiskelijoille annettavaan yhteisölliseen tai yksilölliseen hyvinvoinnin tukeen. Lisäksi avustusta voi käyttää koulutuksen järjestäjien yhteistyössä opiskeluhuollon ja opiskeluterveydenhuollon kanssa tarjoamien ohjauksen ja tuen palveluiden lisäämiseen erityisesti niille nuorille, joilla on ollut ongelmia jaksamisen ja mielenterveyden kanssa tai jotka ovat muuten heikoimassa asemassa.

Avustusta ei voi käyttää koulupsykologien ja koulukuraattorien palkkaamiseen. Opetus- ja kulttuuriministeriö rahoittaa oppilas- ja opiskelijahuollon palveluiden vahvistamista erillisellä valtionavustuksella.

Avustusta voi käyttää avustuksen saajan opetuksen, ohjauksen ja tuen lisätarpeeseen liittyvien henkilöstökustannusten rahoittamiseen. Valtionavustusta ei voi käyttää organisaation muun perus- tai kehittämistoiminnan rahoittamiseen eikä sellaiseen toimintaan, johon on saatu muuta valtionavustusta. Avustusta ei voi käyttää opetushenkilöstön täydennyskoulutukseen, avustettavan toiminnan koordinointi- tai kehittämistyöhön, matkakuluihin, laite-, ohjelmisto- tai materiaalihankintoihin, rakentamiskustannuksiin tai kalustehankintoihin.

Nyt haettavalla lisärahoituksella voidaan jatkaa ja laajentaa vuoden 2020 lisätalousarvion mukaisella valtionavustusrahoituksella käynnistettyjä tukitoimia. Mikäli hakija on saanut aiemmin valtionavustusta koronaviruksen vaikutusten tasoitamiseen, on eri vuosina myönnettyjen avustusten kirjanpito järjestettävä omilla kustannuspaikoillaan siten, että avustusten käyttöä voidaan seurata ja raportoida erikseen. Avustusten käytöstä tehdään Opetushallitukselle erilliset loppuselvitykset annettujen määräaikojen mukaisesti.

Myönnettävän avustuksen laskennallisena jakokriteerinä on hyväksytyjen hakijoiden lukion oppimäärää suorittavien opiskelijoiden kokonaismäärän 20.1.2021 perusteella laskettava keskimääräinen opiskelijahinta, erikseen nuorten ja aikuisten oppimäärää suorittaville.

Lukiokoulutuksen avustusmäärärahan tarpeen laskennassa on arvioitu, että oppimisen ja hyvinvoinnin tukemiseen tarvittaisiin lisäresurssia laskennallisesti enin-

tään noin 190 euroa opiskelijaa kohden.

Hakijan opiskelijahintaa porrastetaan vastaavan luonteisesti kuin rahoitusasetuksen (1766/2009) 1§:ssä on säädetty lukion yksikköhinnan laskemisesta opiskelijamäärän perusteella. Siten pienen opiskelijamäärän omaavalle avustuksen saajalle määräytyy korkeampi opiskelijakohtainen hinta kuin suuren opiskelijamäärän omaavalle.

Lisäksi avustuksen suuruuteen vaikuttaa poikkeuksellisten opetusjärjestelyiden laajuus. Hakulomakkeella pyydetään antamaan arvio ajasta, jolloin poikkeukselliset opetusjärjestelyt (etä- tai hybridiopetus) ovat olleet käytössä lukuvuonna 2020–2021.

Mikäli koulutuksen järjestäjä lomauttaa lukiokoulutuksen opetushenkilökuntaa, tulee avustus palauttaa Opetushallitukselle siltä osin, kun lomautuksen vaikutukset kohdistuvat valtion erityisavustuksena haettuihin toimintoihin. Lomautusta koskeva avustusosuus tulee palauttaa Opetushallitukselle viimeistään loppuselvityksen yhteydessä.

Avustuksen käyttöaika alkaa avustuspäätöksen päiväyksestä ja päättyy 31.7.2023.

Avustusta voi käyttää myös muiden lukiokoulutuksen järjestäjien kanssa yhteistyössä toteutettavan ja tämän haun tavoitteiden mukaisen opetus-, ohjaus- tai tukitoiminnan osarahoitukseen. Silloinkin avustusta haetaan ja myönnetään koulutuksen järjestäjäkohtaisesti, ei siis koulutuksen järjestäjiä yhteishakemuksella. Tällöin järjestäjät sopivat keskenään yhteistoiminnan kustannusten jakamisesta ja maksamisesta. Kukin avustuksen saaja vastaa itse oman hankkeensa valtionavustuksen käytöstä ja raportoinnista Opetushallitukselle.

Avustushakemus tehdään sähköisellä hakulomakkeella. Hakuaika päättyy 31.8.2021 klo 16.15.

Näin hakemus arvioidaan

Hakemuksia arvioidaan seuraavien kriteerien perusteella:

- Toiminta vastaa hakutiedotteen avustuskohteita ja tavoitteita
- Kustannusarvio on realistinen suhteessa suunniteltuun toimintaan
- Toiminnalla on vaikutusta opiskelijoiden oppimistuloksiin ja hyvinvointiin

Opetushallitus päättää hankesuunnitelman kokonaisarvioinnin perusteella kunkin hakijan saaman lopullisen avustussumman.

TOIMIALAJOHTAJAN ESITYS: Hyvinvointilautakunta päättää hakea Opetushallitukselta valtion erityisavustusta lukiokoulutuksen järjestäjille koronaepidemian vaikutusten tasoittamiseksi vuosille 2021-2023 avustusta 42 500 euroa, omarahoitusosuus on 2 125 euroa. Rahaa haetaan Oppimisen tukemiseen ja oppimisvajeen paikkaamiseen (sisältää mm. tukiopetusta ja pajatyypin opiskelun

ohjaamista sekä Hyvinvoinnin tukemiseen ja hyvinvointivajeen vähentämiseen (sisältää mm. vastuopettajalle korvaus ja ulkopuolisten luennoitsijoiden/ohjaajien käyttö erikoispäivinä.

KÄSITTELY: Toimialajohtaja selosti asiaa.

PÄÄTÖS: Hyvinvointilautakunta hyväksyi toimialajohtajan esityksen yksimielisesti.
